

Warszawa, dnia 26 czerwca 2008 r.

ZASTĘPCA SZEFA
KANCELARII SEJMU

Lech Czapla

Panie i Panowie

Posłowie na Sejm

Rzeczypospolitej Polskiej

Z upoważnienia Marszałka Sejmu przekazuję uzupełniającą odpowiedź Podsekretarza Stanu w Ministerstwie Zdrowia Adama Fronczaka odnoszącą się do pytania w sprawach bieżących Pani Poseł Izabeli Jarugi-Nowackiej w sprawie *14-letniej dziewczynki, której odmówiono prawa do aborcji*, przedstawionego podczas 17. posiedzenia Sejmu w dniu 12 czerwca 2008 r.

Lech Czapla

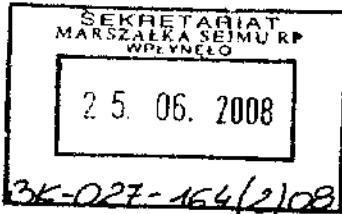
BR A

MINISTER ZDROWIA

Warszawa, 2008-06-23

MZ-ZP-D-079-11165-7/HZ/08

Pan
Bronisław Komorowski
Marszałek Sejmu RP

Szanowny Panie Marszałku

W związku z pismem z dnia 10 czerwca 2008 r. Pani Poseł Izabeli Jarugi – Nowackiej, zawierającym szereg pytań do Prezesa Rady Ministrów w sprawie 14-letniej dziewczynki, której odmówiono prawa do aborcji, uprzejmie przedstawiam następujące wyjaśnienia.

Ad 1.

Większość zakładów opieki zdrowotnej w Polsce (w tym oddziały ginekologiczne, w których hospitalizowana była 14-letnia dziewczynka), ma charakter otwarty. Oznacza to, iż wstęp na teren tych oddziałów jest swobodny i nie podlega szczególnej kontroli. Dostęp do pomieszczeń zakładu mają zarówno osoby, którym udzielane są świadczenia zdrowotne, jak i osoby je odwiedzające. Za wyjątkiem szczególnych sytuacji wynikających między innymi z wymagań sanitarnych, epidemiologicznych lub względów bezpieczeństwa, brak jest podstaw do ograniczenia dostępu do zakładów opieki zdrowotnej poszczególnym osobom lub grupom osób, w tym reprezentującym określone poglądy i idee. Należy jednak podkreślić, że wszystkie osoby przebywające na terenie zakładu opieki zdrowotnej zobowiązane są do przestrzegania obowiązującego na jego terenie regulaminu porządkowego, a w przypadku jego naruszenia mogą zostać wezwani do opuszczenia terenu zakładu.

Ad. 2.

Ochronie prawa do wykonania zabiegu przerwania ciąży, służą szczegółowe rozwiązania przyjęte w ustawie z dnia 7 stycznia 1993 r. *o planowaniu rodziny, ochronie płodu ludzkiego i warunkach dopuszczalności przerywania ciąży* (Dz. U. nr 17, poz.78 z późn. zm.), a w szczególności przepisy nakazujące uzyskanie zgody ciężarnej po przedstawieniu jej szczegółowych informacji na temat uprawnień, zasiłków i świadczeń przysługujących kobietom w ciąży, matkom, ojcom oraz ich dzieciom oraz informacji dotyczących instytucji i organizacji pomagających w rozwiązywaniu problemów psychologicznych i społecznych, a także zajmujących się sprawami przysposobienia. Celowi temu służą również przepisy zawarte w innych aktach prawnych, a mianowicie obowiązek wskazania innego lekarza lub zakładu opieki zdrowotnej mogącego wykonać zabieg, w przypadku powołania się przez lekarza na tzw. „klauzulę sumienia” oraz również przepisy gwarantujące bezpłatne wykonanie zabiegu.

Należy w tym miejscu wskazać na szczególną wagę przepisów o obowiązku zachowania tajemnicy zawodowej, jako norm chroniących zarówno pacjentkę, jak i personel zakładu opieki zdrowotnej. Należy podkreślić, że w ustawie *o planowaniu rodziny, ochronie płodu ludzkiego i warunkach dopuszczalności przerywania ciąży* został zawarty o wiele dalej idący, niż w ustawach: *o zawodach lekarza i lekarza dentysty* oraz *ustawy o zawodach pielęgniarstwa i położnej*, obowiązek zachowania w tajemnicy wszelkich informacji powziętych w związku z wykonywaniem postanowień tej ustawy. Zawarty w art. 4c ustawy *o planowaniu rodziny, ochronie płodu ludzkiego i warunkach dopuszczalności przerywania ciąży* obowiązek, dotyczy bowiem wszystkich osób uczestniczących w wykonywaniu czynności wynikających z ustawy. Należy podkreślić, że wszelkie naruszenia opisanych powyżej obowiązków mogą powodować odpowiedzialność karną tych osób (art. 266 Kodeksu karnego).

Ad. 3

Zgodnie z ustawą *o zakładach opieki zdrowotnej* pacjentowi przysługuje prawo do utrzymywania podczas pobytu w szpitalu osobistych kontaktów z odwiedzającymi osobami, jak również prawo do korzystania z opieki duszpasterskiej. Z uprawnień tych wynika, że to od pacjenta zależy, czy chce kontaktować się z konkretną osobą (w tym z przedstawicielem ruchu religijnego), a administracja zakładu opieki zdrowotnej nie ma możliwości ograniczania dostępu określonych osób do pacjenta - za wyjątkiem sytuacji, gdy jest to podyktowane względami medycznymi. Należy jednak podkreślić, że na żądanie pacjenta personel szpitala powinien ograniczyć lub wyłączyć możliwość kontaktu z pacjentem osobom, z którymi pacjent nie chce się kontaktować.

Ad. 4

Obowiązek zachowania w tajemnicy faktu wykonania zabiegu przerwania ciąży, a w szczególności danych dotyczących pacjentki, należy uznać za jedno z podstawowych praw pacjenta. Naruszenie tego obowiązku stanowić może rażące naruszenie godności pacjenta, i zgodnie z przepisami ustawy *o planowaniu rodziny, ochronie płodu ludzkiego i warunkach dopuszczalności przerywania ciąży* może stanowić podstawę do przyznania osobie poszkodowanej przez sąd odpowiednią sumę tytułem zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę.

W przedmiotowej sprawie brak jest podstaw do jednoznacznego stwierdzenia, iż doszło do niezgodnego z prawem ujawnienia tajemnicy zawodowej, poprzez ujawnienie danych osobowych pacjentki oraz czasu, miejsca i celu hospitalizacji. Mając jednak na względzie wagę sprawy, kwestia ta zostanie wyjaśniona zarówno na drodze postępowania wewnątrz zakładów opieki zdrowotnej, jak i przez inne powołane w tym celu instytucje.

Ad. 5

Wyjaśnienia otrzymane z Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji

W dniu 5 czerwca 2008 r. około godz. 16.20 oficer Stołecznego Stanowiska Kierowania otrzymał informację telefoniczną, iż w rejonie ul. Konwiktorskiej znajduje się kobieta z dzieckiem. Według zgłaszającej, kobieta ta miała być pozbawiona praw rodzicielskich.

Na miejsce skierowano załogę radiowozu z I Komendy Rejonowej Policji w Warszawie. Na ul. Konwiktorskiej policjanci zastali kobietę z dzieckiem, o których była mowa w zgłoszeniu, oraz kilka innych kobiet, wśród których była też osoba zgłaszająca.

Nie mogąc na miejscu jednoznacznie ustalić stanu prawnego, na polecenie oficera dyżurnego I KRP matkę z nieletnią przewieziono do siedziby komendy przy ul. Wilczej 21.

Na miejscu, matka z dzieckiem zostały zaproszone na rozmowę do zastępcy Komendanta Rejonowego Policji - podinspektora Sławomira Piekuta. Jednocześnie poinformowano o zaistniałej sytuacji Szefa Prokuratury Rejonowej Warszawa Śródmieście Północ, który podjął decyzję o przesłuchaniu matki dziecka w trybie art. 183 kpk. Od momentu przewiezienia matki i córki do siedziby komendy przy ul. Wilczej 21 były one całkowicie izolowane od osób postronnych. Jednocześnie, w rejonie budynku komendy pojawiła się grupa osób, które wcześniej przebywały przy ul. Konwiktorskiej. Część z tych osób weszło

Podkreślam, że konstrukcja budynku komendy ze względów bezpieczeństwa całkowicie wyklucza jakikolwiek fizyczny kontakt pomiędzy osobami przebywającymi w części służbowej i części recepcyjnej. Od momentu zaproszenia matki z dzieckiem do radiowozu nie było żadnej możliwości ich bezpośredniego kontaktu z osobami postronnymi.

Po wykonaniu czynności matka z dzieckiem zostały policyjnym konwojem przewiezione do Pogotowia Opiekuńczego w Lublinie.

Wszystkie czynności policyjne wykonane zostały zarówno zgodnie z prawem, jak i z maksymalnym poszanowaniem prawa do godności ludzkiej.

W związku z tym, pytanie o ewentualne kary dla policjantów jest całkowicie bezprzedmiotowe – nie zaistniała bowiem żadna z okoliczności, o których wspomina Pani Poseł.

Ad. 6

Uprzejmie informuję, że nie są nam znane przypadki terroryzowania obywaterek przez księży. Natomiast zgodnie z przepisami ustawy *o planowaniu rodziny, ochronie płodu ludzkiego i warunkach dopuszczalności przerywania ciąży* organy administracji rządowej oraz samorządu terytorialnego współdziałają i udzielają pomocy Kościołowi Katolickiemu, innym kościołom i związkom wyznaniowym oraz organizacjom społecznym, które organizują opiekę nad kobietami w ciąży.

Ad. 7

Organy państwa chronią przestrzeganie przepisów ustawy *o planowaniu rodziny, ochronie płodu ludzkiego i warunkach dopuszczalności przerywania ciąży*, a w przypadku łamania tych przepisów podejmują niezbędne działania zgodne z przypisanymi im kompetencjami.

Organy administracji rządowej oraz samorządu terytorialnego, w zakresie swoich kompetencji określonych w przepisach szczególnych, są obowiązane do zapewnienia kobietom w ciąży opieki medycznej, socjalnej i prawnej w szczególności poprzez:

- 1) opiekę prenatalną nad płodem oraz opiekę medyczną nad kobietą w ciąży,
- 2) pomoc materialną i opiekę nad kobietami w ciąży, znajdującymi się w trudnych warunkach materialnych
- 3) dostęp do szczegółowych informacji na temat uprawnień, zasiłków i świadczeń przysługujących kobietom w ciąży, matkom, ojcom oraz ich dzieciom oraz do informacji dotyczących instytucji i organizacji pomagających w rozwiązywaniu problemów psychologicznych i społecznych, a także zajmujących się sprawami przysposobienia.

Ad. 8

Wyjaśnienia otrzymane z Ministerstwa Sprawiedliwości

Prokurator zgłosił swój udział w postępowaniu o pozbawienie władzy rodzicielskiej zawisłego przed Sądem Rejonowym V Wydział Rodzinny i Nieletnich w Lublinie, natomiast postępowanie przygotowawcze I Ds. 405/08/IV Prokuratora Rejonowego Warszawa Śródmieście Północ pozostaje w bieżącym zainteresowaniu Biura Postępowania Przygotowawczego Prokuratury Krajowej.

Z powodzeniem

Z upoważnienia
MINISTRA ZDROWIA
PODSEKRETAŃ STANU

Adam Fronczak